

wąskolistnej. „Kolonja” miało bardzo luźny charakter, gdyż gniazda były od siebie znacznie oddalone, niekiedy aż o 150—180 m i łącznie zajmowały powierzchnię kilkunastu hektarów. Gniazda różniły się między sobą wielkością i położeniem. Spód gniazd stanowiły suche łodygi trzciny i pałki, natomiast „korona” zbudowana była z gałązek przeważnie olchowych i wierzbowych. Znaczne były też różnice w stopniu zaawansowania lęgów — w początku maja w gniazdach znajdowały się zarówno jaja, kłujące się pisklęta, jak również całkowicie opierzone młode, wielkocią prawie równe dorosłym. W tym samym czasie obserwowano dorosłe ptaki nadal noszące w dziobach gałęzie na gniazda.

Dotąd na Ziemi Lubuskiej notowano tylko sporadyczne próby lęgu pojedynczych par czapli w szuwarach.

Nad Jeziorem Wielkim czaple siwe gniazdują od conajmniej kilkunastu lat na sosnach rosnących przy wschodnim brzegu (do 40 par). W roku 1992 część ptaków, około 15 par, pozostała wierna tradycji. Co spowodowało, że większa część kolonii przeniosła się w trzciny pozostaje zagadką. Być może decydującym czynnikiem było objęcie w roku 1991 jeziora ochroną rezerwatową i znaczne ograniczenie jego penetracji przez wędkarzy.

Ryszard Czeraszewicz, Artur Staszewski

OBSERWACJA PRZELOTU RYBITWY CZARNEJ *CHLIDONIAS NIGER* I MEWY MAŁEJ *LARUS MINUTUS* NAD ZALEWEM SZCZECIŃSKIM Observation of passage of Black Tern and Little Gull on Szczecin Bay

W dniu 21 VII 1991 r. obserwowaliśmy intensywny przelot rybitwy czarnej *Chlidonias niger* i mewy małej *Larus minutus* nad Zalewem Szczecińskim. Punkt kontroli wybraliśmy w Miroszewie koło Nowego Warpna. Liczyliśmy ptaki przelatujące pojedynczo i grupami praktycznie bez możliwości powtórzeń, gdyż stada szybko i zgodnie przemieszczały się w kierunku zachodnim tworząc dość zwarty pas ciągnący się wzdłuż całego południowego brzegu Zalewu.

W godzinach od 15.00 do 18.00 przeleciało około 5500 osobników rybitwy czarnej i 400 osobników mewy małej. Rybitwy czarne skupiały się w grupach od 40 do 90 ptaków, a najliczniejsza liczyła 180 osobników. Mewy małe stanowiły domieszkę w stadach rybitw od 10 do 20 ptaków. Obydwa gatunki reprezentowane były przez osobniki dorosłe i młodociane. Rybitwy i mewy leciały na niskiej wysokości, tuż nad wodą. Dwa dni później — 23 VII — w tym samym punkcie w ciągu kilku godzin obserwacji przeleciało zaledwie 20 osobników rybitwy czarnej.